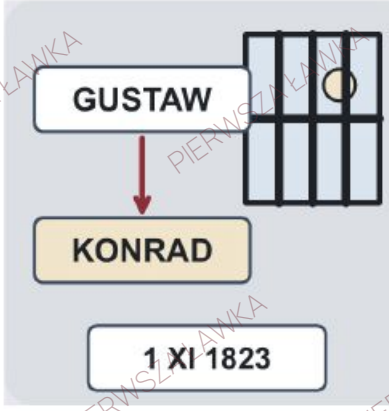
LEKCJA 1 Z 5 · „DZIADY" CZ. III – CYKL LEKCJI

„Gustaw umarł, narodził się Konrad" – cierpienie więźniów w Prologu i scenie I

Lekcja 1 z 5. **Pytanie lekcji:** Dlaczego cierpienie kilku studentów staje się w dramacie losem narodu? „Dziady" cz. III są lekturą obowiązkową czytaną w całości (zakres podstawowy). Przed cyklem uczniowie znają cały dramat; na tej lekcji pracujemy na Prologu i scenie I. Fragmenty w kartach pochodzą z wolnelektury.pl.

Przedmiot	Język polski
Klasa	liceum i technikum, klasa 2
Cykl	„Dziady" cz. III – cykl lekcji – lekcja 1 z 5
Temat lekcji	**„Gustaw umarł, narodził się Konrad" – cierpienie więźniów w Prologu i scenie I**
Czas	45 minut
Metody	rozmowa kierowana, praca z tekstem informacyjnym, czytanie fragmentów z podziałem na role, analiza fragmentu w parach, krótka notatka na koniec lekcji
Formy pracy	praca z całą klasą, praca w parach, praca indywidualna
Środki dydaktyczne	karta pracy 1, egzemplarze „Dziadów" cz. III, tabela z układem dramatu (dodatek), tablica

Cel ogólny

Poznanie sytuacji więźniów wileńskich i sensu przemiany Gustawa w Konrada oraz odczytanie cierpienia młodzieży jako obrazu losu narodu.

„Dziady cz. III" – najważniejsze informacje

Adam Mickiewicz · przypomnienie przed sprawdzianem

DZIADY cz. III

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 8 pkt

Przypomnij sobie

- **Autor:** Adam Mickiewicz (1798–1855). Dramat napisany w Dreźnie i wydany w 1832 r. w Paryżu. **Gatunek:** dramat romantyczny – sceny realistyczne przeplatają się z fantastycznymi (anioły, duchy, diabły).
- **Tło:** śledztwo przeciw młodzieży wileńskiej (filomaci i filareci) prowadzone w latach 1823–1824 przez senatora Nowosilcowa.
- **Prolog:** Wilno, cela w klasztorze bazylianów zamienionym na więzienie. Więzień pisze na ścianie: Gustaw umarł, narodził się Konrad.
- **Scena II:** Wielka Improwizacja – Konrad sam wobec Boga żąda „rządu dusz". **Scena V:** Widzenie ks. Piotra – mesjanistyczna wizja dziejów Polski.
- **Scena VII:** salon warszawski – towarzystwo przy stoliku i młodzież przy drzwiach. **Scena VIII:** Pan Senator – śledztwo i bal w Wilnie.

Zadania

1 **Ponumeruj wydarzenia we właściwej kolejności (1–8).** ___ / 3 pkt

_____ Ks. Piotr wypędza złego ducha z Konrada.

_____ Konrad zostaje sam i wygłasza Wielką Improwizację, po czym pada zemdlony.

_____ Ewa w domu pod Lwowem modli się za uwięzionych.

_____ Więzień zapisuje na ścianie celi, że Gustaw umarł, a narodził się Konrad.

_____ Ks. Piotr leży krzyżem w celi i ma widzenie o przyszłości narodu.

_____ Podczas balu u Senatora piorun zabija Doktora.

_____ W salonie warszawskim młodzież przy drzwiach rozmawia o prześladowaniach.

_____ W wigilię Bożego Narodzenia więźniowie spotykają się w jednej z cel.

2 **Połącz bohatera z informacją o nim. Wpisz literę.** ___ / 5 pkt

1. Konrad	a) więzień i poeta, wygłasza Wielką Improwizację
2. ks. Piotr	b) niewidoma wdowa, prosi o uwięzionego syna
3. Senator	c) carski urzędnik, prowadzi śledztwo w Wilnie
4. Pani Rollison	d) panienka spod Lwowa, modli się za ojczyznę
5. Ewa	e) bernardyn, odprawia egzorcyzm i ma widzenie

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____ 5 ____

Podgląd • Pierwsza Ławka

2.1 **Wyjaśnij, czego żąda Konrad i jak traktuje świat stworzony przez Boga.** ___ / 2 pkt

3 **Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.** ___ / 5 pkt

Scena II – Improwizacja: „Milijon”

Teraz duszą jam w moję ojczyznę wcielony;
Ciałem połknąłem jej duszę,
Ja i ojczyzna to jedno.
Nazywam się Milijon — bo za milijony
Kocham i cierpię katusze.
Patrzę na ojczyznę biedną,
Jak syn na ojca wplecionego w koło;
Czuję całego cierpienia narodu,
Jak matka czuje w łonie bole swego płodu.

Adam Mickiewicz, „Dziady” cz. III. Tekst według wolnelektury.pl (podstawa: wyd. Czytelnik, Warszawa 1974), scena II (Improwizacja)

3.1 **Wyjaśnij, jaki sens ma porównanie z dwóch ostatnich wersów fragmentu.** ___ / 2 pkt

3.2 **Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.** ___ / 3 pkt

1. W dalszej części Improwizacji Bóg odpowiada Konradowi.	P	F
2. Słowo „Carem!” wypowiada Głos diabła.	P	F
3. Po Improwizacji Konrad pada zemdlony.	P	F

PIERWSZA ŁAWKA

„Dziady cz. III" – zadania maturalne i twórcze

W formule matury 2027, poziom podstawowy · na lekcję lub do domu

DZIADY cz. III

KARTA 6/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 33 pkt

1 Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 6 pkt

Adam Mickiewicz, „Dziady" cz. III – sen Senatora (scena VI)

Pismo! — to dla mnie — reskrypt Jego Carskiej Mości!
Własnoręczny, — ha! ha! ha! — rubli sto tysięcy.
Order! — gdzie — lokaj, przypnij — tu. Tytuł książęcy!
[…]
Senator w łasce, w łasce, w łasce, w łasce, w łasce.
[…]
Cesarz! — Jego Imperatorska Mość — a! Cesarz wchodzi,
A! — co? — nie patrzy! zmarszczył brwi — spojrzał ukosem?
Ach! — Najjaśniejszy Panie — ach! — nie mogę głosem —
Głos mi zamarł — ach, dreszcz, pot, — ach! dreszcz ziębi, chłodzi. —
Ach, Marszałek! — co? do mnie odwraca się tyłem.
Tyłem, a! senatory, dworskie urzędniki!
Ach, umieram, umarłem, pochowany, zgniłem,
I toczą mię robaki, szyderstwa, żarciki.
[…]
Senator wypadł z łaski, z łaski! z łaski, z łaski.

Adam Mickiewicz, „Dziady" cz. III. Tekst według wolnelektury.pl (domena publiczna; podstawa: wyd. Czytelnik, Warszawa 1974), scena VI, fragment. Nad śpiącym Senatorem stoją dwa diabły, które dręczą go we śnie. Objaśnienie: reskrypt – pismo władcy

1.1 Wyjaśnij, czego Senator pragnie najbardziej i czego najbardziej się boi. Odwołaj się do fragmentu. ___ / 2 pkt

1.2 Wskaż dwa środki językowe, którymi Mickiewicz ośmiesza Senatora, i określ ich funkcję. ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

PIERWSZA ŁAWKA · POWTÓRKA · JĘZYK POLSKI · LICEUM I TECHNIKUM, KLASA 2 · »DZIADY« CZ. III – CYKL LEKCJI

„Dziady” cz. III – powtórka (liceum i technikum, klasa 2)

Powtórka obejmuje „Dziady” cz. III omawiane na pięciu lekcjach: tło historyczne i przemianę Gustawa w Konrada, Wielką Improwizację, Widzenie ks. Piotra, obraz społeczeństwa oraz wykorzystanie lektury w wypracowaniu maturalnym.

1. O utworze

- **Autor:** Adam Mickiewicz. Dramat napisany w Dreźnie w 1832 r. i wydany w tym samym roku w Paryżu.
- **Tło:** śledztwo przeciw filomatom i filaretom w Wilnie (1823–1824), senator Nowosilcow; Mickiewicz był więziony w klasztorze bazylianów i zesłany w głąb Rosji.
- **Gatunek:** dramat romantyczny – sceny realistyczne obok fantastycznych (anioły, duchy, diabły), luźna kompozycja, łączenie rodzajów (liryczna Improwizacja, epickie opowieści więźniów).
- **Lektura obowiązkowa w całości (ZP)** – błąd w głównych wątkach to na maturze błąd kardynalny.

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

„Dziady cz. III” – cykl lekcji i sprawdzian z lektury (pakiet), liceum i technikum, klasa 2

Podgląd pokazał 5 z 74 stron. Pełna wersja: 74 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- „Dziady” cz. III – cykl 5 lekcji: scenariusze, karty pracy, sprawdzian, powtórka, liceum i technikum, klasa 2
- „Dziady cz. III” (Adam Mickiewicz) – sprawdzian z lektury A i B, kartkówki, klucz i karta lektury, liceum i technikum, klasa 2

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/cykl-lekcji-i-sprawdzian-z-lektury-dziady-czesc-iii-pakiet